

Uffe Ellemann-Jensens tale ved Venstres landsmøde

Taler

Uffe Ellemann-Jensen
Partiformand for
Socialdemokratiet

Dato

26. september 1993

Sted

Herning

Flere og flere synes, det er dejligt at være liberal. Det er ikke kun i Danmark, vi oplever det. Det er en tendens i tiden, over hele Europa, at man foretrækker liberale løsninger. Europa har frigjort sig fra de kvælende socialistiske regeringer, som truede freden og stabiliteten, og som fratog det enkelte menneske dets frihed. Det har givet os flere historisk mulighed for at skabe et helt og fredeligt Europa. Men der skal ydes en stor indsats, for at denne mangeårige drøm kan blive til virkelighed. Der vil blive stillet store krav til de rige og privilegerede lande - også til Danmark. Og vore egne muligheder for at løse særlige danske problemer vil afhænge af, om vi formår at leve op til den nye tids - og det nye Europas - udfordringer.

Efter de jublende år, hvor friheden bredte sig i Europa, hvor Jerntæppet blev gennembrudt og muren faldt, har vi nu fået hverdagen. Vi møder vanskelighederne med at få demokrati og markedsøkonomi gjort til virkelighed, når man skal skabe nye og frie samfund. Vi ser igen nationalismens grimme sider. Vi har igen krig i Europa. Vi får dagligt beretninger bragt ind i vore hjem om den nød og elendighed, som følger med krigen. Og vi mindes om, hvor hurtigt den kan brede sig - endda til nære naboer. Og så ser vi magtesløsheden hos os selv. For det europæiske fællesskab har jo ikke magtet at løse den nye tids problemer på tilfredsstillende vis. Vi ser desuden, hvorledes vores eget samarbejde i denne tid udsættes for opløsningstendenser, som ikke kunne komme på noget dårligere tidspunkt. Vi står overfor en svær tid. Med store problemer i Verden omkring os, som vi må forholde os til, fordi vi berøres direkte al dem. Og med store hjemlige problemer, som dels skyldes påvirkninger udefra, og dels skyldes vore egne handlinger. I den situation er der brug for at holde hovedet koldt. Der er ikke behov for tomme udsagn om, at det hele nok går. Der er brug for et lederskab, som hygger på klare holdninger til tidens

problemer, og på en klar vilje til at lægge den rigtige kurs - og holde den. Der er brug for et parti som Venstre. Der er tre store og tunge internationale problemkredse, som er afgørende for de næste mange års udvikling: Reformvanskelighederne i Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen - krigen i det tidligere Jugoslavien - og krisen i det europæiske fællesskab. Vi har fået et helt nyt Europa-kort i de sidste tre år. Det sovjetiske imperium er gået i opløsning. Der er opstået mange nye stater. Tyskland er forenet. Og når vi i dag i vores del af Europa - som i det sidste halve århundrede har nydt godt af frihed, fred og velstand - spørger os selv, om vi har gjort nok for at få det bedst mulige ud af alle disse nye muligheder, så må svaret blive et beskæmmende: Nej. Der er holdt højtidelige taler, der er udstedt enorme løfter om økonomisk bistand - men der er i alle disse lande en voksende bitter følelse af, at vi lod dem i stikken, da festen var ovre. Hvordan skal de dog tro, at demokrati og markedsøkonomi er vejen til en bedre tilværelse, hvis den nye personlige frihed ledsages af arbejdsløshed, nød, utryghed. Troen på reformerne er begyndt at sprække. Usikkerheden breder sig. Se på disse dages magtkamp i Rusland mellem reformtiUængere og modstandere. Se sidste uges valg i Polen, hvor en desillusioneret vælgerskare vendte sig til det kendte - de forhenværende kommunister. Det er en usikker Verden vi lever i. Vi bliver mindet om det hver dag. De nye demokratier ser hen til os og vores samfundsopbygning som idealer, de ønsker at efterligne. De vil have den samme frihed, den samme velstand, den samme tryghed som vi har fået - fordi vi var så heldige at bo nogle snese kilometer længere mod vest end de gjorde, da grænsen imellem frihed og ufrihed blev trukket for små 50 år siden. Den grænse, som de nu selv har brudt ned. Vi har opmuntret dem til at frigøre sig. Derfor vil historiens dom blive knusende hård over de rige vesteuropæiske lande, hvis vi af bekvemmelighed og frygt holder os tilbage fra at yde vort bedste for at støtte de politiske og økonomiske reformer i øst. Og vi kan meget vel risikere, at omkostningerne ved at det går galt, bliver meget højere end omkostningerne ville have været ved at støtte reformerne. For hvis reformerne bryder sammen, risikerer vi en tilbagevenden til totalitære regimer. Og det vil skabe helt nye trusler mod sikkerheden og stabiliteten i Europa. Venstres holdning er klar: Vi ønsker at Danmark skal være med til at bringe de nye demokratier i Øst- og centraleuropa med ind i vores Europa - for deres skyld, og for vor egen. Der er behov for at give disse lande klar besked om, at de skal være velkomne som medlemmer af EF. Og vi skal være villige til at lukke vore markeder op for deres produkter, selv om det fører til store problemer på følsomme områder, hvor vi i forvejen har stor arbejdsløshed - områder som tekstiler, stål og fødevarer. Det er på disse områder, de nye

demokratier kan tilbyde noget. Hvis vi lukker dem ude, fordi vi frygter deres konkurrence, kvæler vi deres muligheder for at etablere duelige markedsøkonomier. Det er ikke omkostningsfrit for os. Vi ser allerede i Danmark, hvordan der flytter arbejdspladser østpå. Spørg bare syerskerne her i Herning. Eller spørg bæravlerne på Fyn. Vi kan finde mange, som har oplevet, at de har tabt arbejdspladser eller markeder til de nye demokratier. Vi må gøre hvad vi kan, for at enkelte grupper ikke kommer til at bære denne byrde alene. Men vi må ikke lade os forlede til at lukke vore grænser for den nye konkurrence. Så svigter vi drømmen om Det nye Europa. Krigen i det tidligere Jugoslavien er en uhyggelig påmindelse om, hvor galt det kan gå, hvis det får lov til at køre skævt. Og vi risikerer, at det ikke bliver et enkeltstående eksempel. Der findes talrige andre etniske og nationale konflikter rundt om i Europa, som hurtigt kan eksplodere i krig. Nogle steder er det allerede sket. Derfor er det så forfærdeligt, at resten af Europa - og det vil først og fremmest sige EF - ikke har haft viljen til en stærkere indsats i det tidligere Jugoslavien.

Vi er nu havnet i den farligst tænkelige situation. De kræfter, som har brugt vold og terror for at vinde land, bliver belønnet med at få lov til at beholde deres erobringer. Det er et farligt signal at sende til andre kræfter i det nye og sprængfarlige Europa, som har ambitioner i den retning. Der er den politiske vilje til at stå sammen om en fælles indsats, som har svigtet i EF. Men som danskere må vi påtage os vor del af skylden for, at EF er så svag på dette område. For et flertal i det danske Folketing har bestandig været med til at blokere for et stærkere EF-samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Vi danskere må nu gøre vort til, at mulighederne for et fredeligt Europa ikke tabes på gulvet. Venstre ønsker, at Danmark støtter et stærkere europæisk samarbejde om udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og forsvarspolitik. Det er områder indenfor det europæiske samarbejde, hvor Danmark har taget forbehold. Det var prisen for det, som blev kaldt "det nationale kompromis". Venstre gik med i dette kompromis. Og vi vil naturligvis respektere de aftaler, som er indgået. Men vi sagde også klart - i god tid inden folkeafstemningen om EF-Unionen den 18. maj - at vi vil arbejde for at Danmark ophæver sine forbehold. Månederne siden da har gjort det klart, at vi havde ret. For netop de områder, hvor Danmark har taget forbehold, er områder hvor et stærkere europæisk samarbejde bliver stadig mere nødvendigt. Det gælder samarbejdet om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken. Og det gælder valutapolitikken. Vi må regne med, at en række af vore EF-partnere i de kommende måneder vil presse på for, at vi begynder at diskutere, hvordan vi kan komme bort fra den aktuelle lammelse i

det europæiske samarbejde. Det er sandsynligt, at en gruppe lande vil søge tilbage mod det tætte valutasamarbejde, som midlertidigt blev sat ud af kraft i sommer. Og her bør Danmark være med. Det er også sandsynligt, at der vil blive indledt drøftelser om indretningen af fremtidens europæiske institutioner. Her skal vi også være med. For når vi ønsker en udvidelse af medlemskredsen i Den europæiske Union – først med de andre nordiske lande, og siden med de Central- og østeuropæiske lande - så må vi også erkende, at der bliver behov for ændringer i den måde, samarbejdet foregår på. En Europæisk Union med 20 eller flere medlemmer kan ganske enkelt ikke fungere efter de samme regler som det nuværende EF med 12 lande. Og den diskussion kan ikke vente til det næste århundrede. Det er nu, beslutningerne vil blive taget. Her må Danmark sammen med andre være med til at sikre, at der bevares en rimelig balance mellem små og store lande. Tanker om, at små lande f.eks. ikke skal være med i Kommissionen, eller skal have deres deltagelse andre steder beskåret, må vi afvise. Men vi må samtidig være realistiske og erkende, at når der kommer flere medlemmer, så bliver der også mindre indflydelse til den enkelte. Og vi må i egen interesse være med til at sikre en sådan fordeling af indflydelsen, at de store lande fortsat synes det er værd at deltage i Fællesskabet. Det ville være en ulykke for de små lande, hvis de store lande bryder ud, og begynder at træffe beslutninger i deres egne cirkler. Der er altså ganske store udfordringer foran os i EF-politikken i den kommende tid, Det tør regeringen ikke erkende. De stikker hovedet i busken, og mumler besværgende, at alting bare skal blive som det er. Sådan kan man ikke varetage danske interesser. Venstre ønsker en aktiv dansk Europa-debat. Danmark må ikke en gang til blive overhalet af udviklingen. Det var lige ved at gå galt sidste gang. Men vi blev reddet på målstregen - og blev i EF. Hvad med næste gang? Vi må begynde at forberede os allerede nu. For der kommer en "næste gang", formentlig om få år, hvor danskerne igen skal tage stilling til, om vi vil være med, eller om vi ikke vil være med. Vi skal tage ved lære af erfaringerne fra 1992. Vi skal tage fat på de problemer, der vitterligt er i måden det europæiske samarbejde fungerer på. Vi skal sikre, at de smukke målsætninger om større nærhed og åbenhed bliver gjort til virkelighed, at den demokratiske kontrol med de europæiske institutioner bliver styrket - alt det, vi talte så meget om for kun få måneder siden, og som ikke må gå i glemmebogen indtil vi pludselig igen skal tage stilling. For så risikerer vi endnu en grim overraskelse. Og så er det måske umuligt at omgøre den. Derfor er næste års valg til Europaparlamentet så vigtigt. I Venstre har vi altid prioriteret arbejdet i Europaparlamentet meget højt. Og vi vil lægge mange kræfter i at forstærke Venstres repræsentation i Europaparlamentet. Jeg ser frem til, at vi mødes til

vores EF-landsmøde i februar for der at sammensætte Venstres kandidatliste og for at vedtage vores EF-valgprogram.

Det er uhyre vigtigt, at alle de politiske partier påtager sig at gøre en indsats for at skabe forståelse for, hvor nødvendigt del er med et tættere europæisk samarbejde. Man skal ikke tro, at opgaven blev løst med folkeafstemningen den 18. maj. Endnu et vigtigt internationalt problem skal trækkes frem. Det er de forhandlinger, som har været ført i snart mange år om sikring af den frie internationale handel - GATT-forhandlingerne. Det er forhandlinger, som igen trues med blokering af kortsigtede nationale interesser. Jeg ved, at mange også i Danmark ser med bekymring på de konsekvenser, en GATT-aftale vil få for specielt landbrugserhvervet. Og det er naturligvis ikke ligegyldigt, hvordan man gennemfører den afvikling af støtteordninger m.v., som hører med i en aftale. Men det er af helt afgørende og overordnet betydning at der kommer en GATT-aftale. Lad mig minde om, at det var protektionismens svøbe som skabte grundlaget for to verdenskrige.

En fri verdenshandel er forudsætningen for den økonomiske og sociale fremgang, som er nødvendig, hvis Verden skal komme bare nogenlunde fredeligt gennem de kommende års store udfordringer. Jeg har valgt at lægge disse udenrigspolitiske spørgsmål allerførst i mit oplæg til politisk debat her på Venstres landsmøde, fordi jeg er overbevist om, at det er påvirkninger derfra som bliver helt afgørende for vore egne muligheder i de kommende år. Derfor er det så vigtigt, at vi forstår hvad der sker, så vi kan indrette os bedst muligt derefter - og at vi udnytter alle muligheder for at gøre vores indflydelse gældende. I de ti år, Venstre sad med regeringsansvar, var vi med til at skabe en grundlæggende ændring i dansk udenrigspolitik. I mange år var dansk præget af det, man kunne kalde "arven fra P. Munch og Scavenius". Den kan kort beskrives som "passiv tilpasning". I årene efter Den anden Verdenskrig forlod vi den passive tilpasnings linie, blev medlem af FN, NATO og siden EF - blev aktiv deltager i international politik. Men vi var alligevel hæmmet af en mærkelig, men desværre udbredt, uvilje til at tage et reelt medansvar, fuldt og helt. Det kom til klar udfoldelse i den ulyksalige "fodnote-periode". Vi forlod denne linie. Tog et medansvar. Deltog aktivt i gennemførelsen af de anstrengelser, som blev gjort for at skabe en ny verdensorden. I starten beskedent, men efterhånden ret så omfattende, vores størrelse taget i betragtning.

Denne linie må ikke brydes. Tag som et aktuelt eksempel de mange udsendte fra det danske forsvar, politi, civilforsvar og andre, som gør tjeneste i det tidligere Jugoslavien. Vi kan være stolte over deres indsats. De er sat på en svær opgave. Og farlig. Men de håndterer den på en måde, som skaber respekt. Og der er grund til at glæde sig over, at der i dag i Folketinget er meget bred enighed om, at Danmark kan og bør yde sit aktive bidrag til international fred og sikkerhed. Vi er ikke længere "puslinglandet, der hygger sig i smug". Det er en afgørende forudsætning for, at vi i bred enighed kan møde de problemer og de muligheder, som kommer til os udefra. Men hvordan skal vi så indrette den hjemlige politik, så vi bedst muligt kan møde de kommende års udfordringer. Arbejdsløsheden er et af de helt store problemer i det danske samfund. Og her er det fortvivlende at se, hvordan utvivlsomt gode viljer til at gøre noget, i stedet fastlåser de strukturer i samfundet, som fører til ledighed. Det er fortvivlende, fordi et åbent og demokratisk samfund ikke kan holde til at have så mange ledige, især i de yngre aldersgrupper. Det kan fjerne mange menneskers fornemmelse af at være en del af et samfund, og kan derfor føre til samfundets opløsning i afmagt og opgivenesshed, vold, narkotikamisbrug...

Rødkløverregeringen har gjort det til laksnusprøven for sin duelighed, om man når at få knækket arbejdsløshedskurven inden næste valg. Og man har udstukket en politik under navnet "fly kurs" for at nå målet. Jeg tror ikke det lykkes. Kursen er gal. Nu vil jeg nok få regeringens økonomiske ministre på nakken, for de har opbygget en argumentation, som går på, at det nærmest er landsskadelig virksomhed at sætte spørgsmålstegn ved regeringens økonomiske politik - for drager man den i tvivl, risikerer man at skabe så meget mismod i befolkningen, at der bliver tale om selvopfyldende profetier. Det er en meget smart argumentation. På den måde prøver man på forhånd at give andre ansvaret for, at det går galt. Men jeg tillader mig alligevel at sætte en række spørgsmålstegn ved virkningerne af at følge den "nye kurs".

Jeg tror, man den nye kurs fører ind i et farligt minefelt: Udgifterne vil eksplodere, indtægterne vil udeblive - og arbejdsløshedskurven vil ikke knække, i hvert fald ikke den vej, vi alle ønsker. Det er ikke særlig rart at skulle tegne et så trist billede af udsigterne for dansk økonomi. For mulighederne for at opnå en sund økonomisk udvikling har faktisk været ganske fordelagtige.

Da Rødkløverregeringen trådte til, overtog den ansvaret for en af Europas stærkeste økonomier. Efter tiåret med borgerligt-liberale regeringer var dansk

økonomi på langt de fleste områder grundlæggende sund. Inflationen var i bund. Der var et massivt overskud på betalingsbalancen og renten var faldet markant. Faktisk stod dansk økonomi ved indgangen til 1993 ved starten af et økonomisk opsving, som desværre blev holdt tilbage af usikkerheden om Danmarks tilknytning til EF efter nej'et ved folkeafstemningen i sommeren 1992. Hvis den økonomiske politik under de borgerligt-liberale partier var blevet videreført, er der ikke nogen tvivl om, at dansk økonomi stille og roligt havde bevæget sig ind i en stabil vækstperiode. Ikke mindst efter folkeafstemningen den 18. maj i år.

Alene det rentefald, der var fremkaldt under KV-regeringen, ville betyde en mærkbar stigning i det private forbrug og erhvervsinvesteringerne. Nu oplever vi i stedet, at Rødkløverregeringen har skabt slør og usikkerhed omkring den økonomiske udvikling. Samtidig har regeringen grebet ind i den økonomiske udvikling på en måde der risikerer at sætte den økonomiske stabilitet over styr. Vi måtte i denne sommer konstatere, at kursændringen i den økonomiske politik var medvirkende til, at den danske krone måtte opgive at fastholde sin tilknytning til de stærkeste europæiske valutaer. Kronen burde have ligget lunt i læ, da valutastormene rasede. Men den korn i søgelyset, fordi alle i de internationale finanscentre havde vanskeligt ved at tro på de flotte målsætninger i "Ny Kurs" om vældige vækstrater i dansk økonomi. Rødkløverregeringen må leve med en mistanke om, at det kunne passe den meget godt, at der skete en vis nedskrivning af den danske krone. Det kunne på kort sigt sætte ekstra gang i dansk økonomi - og man kunne trøste sig med, at skadevirkningerne i form af højere inflation og rente jo først ville vise sig efter næste valg. Men virkeligheden i de danske virksomheder er, at deres vilkår er blevet vanskeligere. Hundreder af virksomheder har ikke behøvet bekymre sig om valutakursudsving i de ti år, fastkurspolitikken holdt. Nu må virksomhederne enten ofre store resurser på at sikre sig mod valutakursrisiko, eller også må virksomhederne leve med en usikkerhed om deres fremtidige betalinger i forhold til udlandet, som de ikke har kendt gennem en lang årrække. Derfor ønsker Venstre, at Danmark hurtigst muligt igen indtræder i et fast kurssamarbejde med vore nærmeste EF-partnere. Da Rødkløverregeringen trådte til, tegnede der sig en moderat og forsvarlig udvikling i det private forbrug. Men for regeringen har det været meget magtpåliggende at forcere denne udvikling mest muligt, fordi Rødkløveret håber, at der på den måde kan skabes en kortvarig fremgang i beskæftigelsen, der kan styrke Socialdemokratiets muligheder for fremgang ved næste folketingsvalg. Men den helt oplagte risiko ved et umådeholdent forbrugsorgie

vil jo være, at Folketinget meget snart vil være nødsaget til at gennemføre en række gammeldags forbrugsbegrænsende indgreb for at beskytte betalingsbalancen og kronkursen og for at bekæmpe en hastigt stigende inflation. Det er netop denne form for ustabil økonomisk politik, vi kender fra tidligere, og som vi gennem en lang periode har kæmpet os bort fra. Det var om denne type politik, en tidligere socialdemokratisk finansminister introducerede udtrykket "afgrundens rand. Men jeg er overbevist om, at den danske befolkning efter den økonomiske genopretningsperiode med kartoffelkur, høje realrenter og lave lønstigninger har lært, at der bør være en forsvarlig sammenhæng mellem forbrug og indkomster. Vi har alle set og lært, hvad konsekvenserne af overdrevent lånefinansieret forbrug kan være. Derfor vil det heller ikke lykkes at få befolkningen til at sætte den surt oparbejdede styrke i privatøkonomien over styr. Det var helt patetisk at opleve statsministeren, da han på Socialdemokratiets kongres bad befolkningen om at gå ud og købe en ny sofa eller nye hårde hvidevarer. Men socialdemokraterne har overset, at over de sidste 10 år er danskernes holdning til det at forbruge og til det at spare op blevet fuldstændig ændret. I 60'erne og 70'erne blev vi vænnet til, at det bedst kunne betale sig at låne og bruge nu, frem for selv at spare op og forbruge, når man havde råd. For sådan var det jo, med den skæve økonomiske politik, skiftende socialdemokratiske regeringer havde ført. Men hånd i hånd med genopretningen af dansk økonomi blev denne opfattelse vendt om. Danskerne begyndte igen at spare op. Først og fremmest fordi det i den nye sunde samfundsøkonomi kunne betale sig. Ønsket om øget opsparing blev bl.a. støttet af fordelagtige opsparingsordninger til uddannelses- og boligformål. Det var ordninger, som vi i Venstre var begejstrede tilhængere af. For her lærte vi specielt unge mennesker den holdning, at det skal kunne betale sig at spare op, så man bedre bliver i stand til at klare sig på egen hånd. Så man ikke enten bliver nødt til at låne i banken eller hente hjælp i de offentlige kasser. Derfor er det så forargeligt, at Rødkløverregeringens kamp for en forceret forbrugsudvikling - en kamp mod opsparingen - også skulle ramme de unges opsparing. Venstre ønsker at genskabe og sikre opsparingens rolle i det danske samfund. Det skal kunne betale sig at spare op.

Sommerens såkaldte skattereform" stemte Venstre imod. Vi gjorde det, selvom der var mange ting, vi mente var rigtige. Men der var tiere ting, vi mente var direkte skadelige. Først og fremmest behandlingen af erhvervslivet, og indførelsen af en bruttoskat. Vi kan naturligvis kun være tilfredse med, at nogle personskatter og dermed marginals-katten bliver sænket. Det har vi selv foreslået

ved utallige lejligheder. Men problemet er, at man jo ikke fortalte hele sandheden i forbindelse med omlægningerne i skattesystemet. Det er jo ikke sagt klart, at skattelettelsen er meget midlertidig. Den er faktisk koncentreret på 1994. Det er som bekendt et valgår, og regeringen har da heller ikke lagt skjul på, at den forventer et skulderklap fra vælgerne, når de ser de lave trækprocenter. Men hvad man har været mere tilbageholdende med at fortælle er, at når hele planen er gennemført, er der faktisk tale om at de totale skatter og afgifter sættes i vejret. Så er man høre på den anden side af valget. Hvad der er vælgerbestikkelse og hvad der er skattepolitik i den konstruktion kan man jo så selv vurdere. Venstre vil udarbejde et program for, hvordan vi kan få rettet op på de skævheder, der ligger i skattereformen. Det bliver ikke let. Og afgørende for programmet er, hvornår vi kan tage fat. Vi kan f.eks. ikke love at afskaffe bruttoskatten med ét hug. Det må nødvendigvis ske over en periode, helst den fire-årige regeringsperiode, vi regner med at indlede efter næste valg. Vi kan heller ikke love skattelettelser, som der ikke er belæg for i udgiftspolitikken. Men vi kan love, at vi vil give første prioritet til at få ændret de skadelige erhvervsskatteregler, som findes i den såkaldte "skattereform". Den havde et helt kapitel med punkter, som indehar en forværring af erhvervslivets forhold. Lad mig blot nævne: Virksomhedernes betaling af arbejdsmarkedsbidrag, skærpet beskatning af goodwill, skærpet beskatning af aktieafkast, beskatning af ejendomsavancer, afskaffelse af udlandslempelse, afskaffelse af investeringsfondshenlæggelser samt forringede afskrivningsmuligheder – for blot at nævne nogle eksempler!

Hvor kan det nu være, at en regering, som siger at dens første-prioritet er kampen mod arbejdsløsheden, gør det vanskeligere for erhvervslivet at skabe flere arbejdspladser? Der må være en skjult hensigt. Og det er der også. Det bliver stort set umuligt at lave nye private virksomheder i Danmark i fremtiden, når disse nye regler er slået igennem. Hvem vil vise risikovillighed, når der ikke er mulighed for belønning, hvis det går godt? Derfor er der et gammelt spøgelse, som er begyndt at pusle i krogene – ØD-spøgelset. Det er jo ingen tilfældighed, at vi har hørt socialdemokrater tale om, at nu må vi have nogle offentlige fonde til at skaffe risikovillig kapital. For det passer godt sammen med, at man gennem skattelovgivningen prøver at holde private investorer væk. Sådan kan man gennemføre fondssocialismen, lige så stille. Derfor vil Venstre ændre disse nye skatteregler, så hurtigt vi får mulighed for det. Vi mener ikke, der er behov for statslige finansieringsinstitutter, som dem man pusler med i de socialdemokratiske kroe. Finansieringen af virksomheder skal banker,

realkredit og aktionærer tage sig af. Og det kan ikke gentages ofte nok: Det er ikke mangel på kapital, der er problemet i virksomhederne. Det er mangel på gode projekter, som kan gennemføres til fornuftige omkostninger. Erhvervene har vist, at de kan skabe arbejdspladser. Selvom vi regner de sidste svære år med, var der i 1992 over 90.000 flere jobs i de private virksomheder end ved regeringsskiftet 10 år før. Denne udvikling skyldes selvfølgelig først og fremmest, at de borgerligt-liberale regeringer bevidst arbejdede for vækst i erhvervslivet. Erhvervene har ikke alene vist, at de kan skabe arbejdspladser. De har også på andre områder leveret varen. Tænk blot på, at det tidligere nærmest kroniske betalingsbalanceproblem er løst. Vi betaler i disse år meget betydelige afdrag på udlandsgælden. For os i Venstre er det meget værdifuldt, at det danske samfund ikke længere lever over evne og skubber en voksende gældsbyrde over på de kommende generationer. Når det er lykkedes skal vi først og fremmest takke erhvervene. For det er virksomhederne, der har skabt øget produktion, beskæftigelse og eksport. Det er ikke politikerne på Christiansborg

På Christiansborg kan vi hjælpe til at skabe et fordelagtigt erhvervsklima. Men vi kan ikke starte en eneste virksomhed, ikke producere en eneste eksportvare. I Venstre ved vi, at reel økonomisk fremgang forudsætter, at væksten først og fremmest foregår i den private sektor. Derfor bekymrer det os, at Rødkløverregeringen planlægger at forøge den offentlige beskæftigelsen med

27.000 personer i de to år, den regner med at være ved magten. I den samme periode forsvinder 26.000 jobs i den private sektor. Det er jo den gammelkendte opskrift på vejen mod afgrunden: En kraftig udvidelse af den offentlige sektor fører til øget underskud i statsfinanserne og højere skattetryk. Imens falder aktiviteten og beskæftigelsen i den private sektor.

Men denne skævvridning af samfundsøkonomien vil vise sig at være den største forhindring for effektivt at gøre noget ved arbejdsløsheden. Ledigheden kan kun bringes ned varigt, hvis der skabes flere jobs i den private sektor ved hjælp af en stærk konkurrenceevne. Vi kan heller ikke løse ledighedsproblemerne ved at sende en større og større del af arbejdsstyrken på arbejdstilbud eller på orlov, sådan som regeringen forsøger det med sin såkaldte "arbejdsmarkedsreform". Ledigheden kan højst skjules. Og samtidig bliver det vanskeligere at bevare vores velfærdssamfund. For der findes ikke noget politisk parti eller noget "socialt flertal i folketinget, som kan garantere, at velfærdssamfundet kan opretholdes, uanset hvad der ellers sker i verden. Det er tomme løfter - og det er farlige løfter.

De appellerer til det efterhånden store flertal af befolkningen, som er blevet afhængige af de offentlige kasser. Men deres interesser varetages ikke af et "socialt flertal" i Folketinget, som udsteder løfter, der ikke kan holdes. For det er de svageste, som rammes hårdest, når økonomien ikke længere hænger sammen. Et effektivt socialt sikringssystem og en høj levestandard er kun mulig, hvis vi fremmer aktiviteten og dynamikken i erhvervsvirksomhederne.

Derfor skal vi koncentrere vores opmærksomhed om mulighederne for at skabe rigtige arbejdspladser, bag hvilke der ligger en ægte efterspørgsel på hjemmemarkedet eller eksportmarkederne. Men det kræver, at vi tænker anderledes end Rødkløverregeringens traditionelle betontankegang, eller ikke kender andre muligheder for øget beskæftigelse end udvidelser af den offentlige sektor. Først og fremmest kan nye arbejdspladser skabes gennem en generel økonomisk politik, som giver erhvervslivet stabile og rimelige arbejdsvilkår. Men der er også andre konkrete forslag, som burde overvejes. Et friskt eksempel er muligheden for at stimulere efterspørgselen efter privat service i husholdningerne. Og her er det da glædeligt, at denne mulighed også har sneget sig ind i socialdemokratisk tankegang. Men øget servicearbejde i husholdningerne skal ikke betinges af offentlige tilskud eller offentlig regulering. øget beskæftigelse med servicearbejde eller tjenesteydelser i private hjem - og lad os tilføje vedligeholdelsesarbejde på ejerboliger - burde først og fremmest skabes ved hjælp af skattemæssige fradragmuligheder. Her er der for alvor brug for nytænkning, hvis vi ønsker at omdanne det arbejde, som enten ikke udføres, eller som udføres "sort", til varige arbejdspladser. Det er op til arbejdsmarkedets parter at gøre noget ved de høje mindstelønninger for den slags arbejde, man gerne kalder "mindre kvalificeret". Men det er op til politikerne at sørge for, at skatte- og afgiftssystemet ikke gør problemerne værre. Vi ved alle, at når der skal betales skat og moms af en serviceydelse i hjemmet, så kan den ikke betales, og så bliver arbejdet ikke gjort. Der er muligheder for at ændre på disse forhold, og vi må overveje, om det ikke vil være en samfundsmæssig god forretning af lette den slags arbejde for de skatte- og afgiftsbyrder, som jo alligevel ikke giver noget provenu, hvis arbejdet ikke udføres, eller hvis det udføres "sort". Det er i hvert fald ingen god forretning for samfundet, hvis man ved at forhindre et job, dels mister en indtægt, og dels får en udgift, nemlig til understøttelse. Og jeg vil vove den påstand, at vi i Danmark er havnet i netop denne onde cirkel, når det gælder servicesektoren, især service i hjemmene, herunder reparation og vedligeholdelse af boliger. En ond cirkel, hvor der skal betales stadigt højere skatter, samtidig med at man får stadigt

mindre service – og

hvor en masse mennesker går ledige, samtidig med at arbejde ligger ugjort. Men så må der også gøres op med den helt afgørende barriere for en væsentlig reduktion af arbejdsløsheden, som ligger i stivheden på det danske arbejdsmarked. Vi har skabt et arbejdsmarked, der er designet til den højproduktive arbejdskraft. Der er simpelthen ikke levnet plads til de lidt svagere borgere i arbejdslivet. Og svagere i denne sammenhæng behøver såmænd blot betyde, at man er ung, at man er ældre, at man er lettere handicappet eller, at man ikke i besiddelse af en efterspurgt uddannelse. Hvis man af den ene eller anden grund ikke kan tilbyde en arbejdsindsats, der lever op til kravene om mindstelønninger, så bliver man nærmest bortdømt fra arbejdsmarkedet. Man må så betrygge sin tilværelse gennem modtagelse af dagpenge, førtidspension eller bistandshjælp. Det er på høje tid, at der tages fat på en helt grundlæggende arbejdsmarkedsreform. Og vi må stille det krav til arbejdsmarkedets parter, at de bidrager til at der bliver plads til flere på arbejdsmarkedet i fremtidens overenskomstaftaler. Venstre ønsker et arbejdsmarked og nogle sociale sikringsordninger der garanterer, at det altid skal kunne betale sig at arbejde. Om lidt over en uge starter det nye Folketingsår, og vi skal tage fat på behandlingen af Rødkløverregeringens forslag til finanslov for 1994. Selvom regeringen i sine beregninger forudsætter en positiv økonomisk udvikling, og der er indregnet et optimistisk håb om lavere arbejdsløshed, så kan den ikke stille et lavere statsunderskud i udsigt i 1994 sammenlignet med underskuddet i år. Når det går så galt med statsfinanserne skyldes det, som vi har udtrykt det klart i Venstre: at pengene under Rødkløverregeringen fosser ud af statskassen. For det første er der, bl.a. som led i "Ny kurs" planlagt helt nye milliard-udgifter. For det andet har Rødkløver-flertalsregeringen helt opgivet de

forsøg på at kontrollere og begrænse stigningen i de offentlige udgifter, som blev gjort af de borgerligt—liberale mindretalsregeringer. I vores finanslove opstillede vi altid måltal for de offentlige finanser. Der måtte ikke ske nogen egentlig vækst i de ressourcer, som staten skulle lægge beslag på. Det var målet. Men da vi var i mindretal, kunne vi ikke altid opfylde det. Og vores politik havde den ubehagelige side, at vi måtte påtage os den vanskelige opgave at fremlægge de nødvendige upopulære forslag, som kunne sikre, at statens udgifter blev holdt under kontrol. Den nuværende flertalsregering har under den socialdemokratiske finansminister helt opgivet det styringsredskab, som måltallet var udtryk for. Måltallet er afskaffet, og nu opererer finansministeren

med et nyt begreb, der hedder "det udgiftspolitiske udgangspunkt". Vi andre lagde et loft, som udgifterne skulle holde sig under. Nu laver man et udgangspunkt, hvorfra udgifterne kun kan stige. Når Venstre kommer til igen, vil vi vende tilbage til en styring af de offentlige udgifter, som søger at holde dem nede. Vi hører nu, som så ofte i fortiden, en socialdemokratisk finansminister forsikre, at der skam blot er tale om en midlertidig forøgelse af udgifterne. Vi har hørt det før. Vi tror heller ikke på det denne gang. Hvem har nogensinde set en socialdemokratisk finansminister afskaffe en midlertidig statslig udgift. Hvem erindrer en situation, hvor en socialdemokratisk minister virkelig har stået fast, når det gjaldt om at forsvare skatteborgernes og statskassens penge? Når vi så sammenkæder de socialdemokratiske løfter om massive stigninger i de offentlige udgifter med de påståede skattelettelser, er der ikke noget at sig til, at ikke blot oppositionen, men også en hastigt voksende del af befolkningen siger fra. Man kan ikke slippe afsted med på den ene side at bruge tiere penge og på den anden side få færre indtægter. Det går kun hvis man låner - og det er netop det, som vi og befolkningen frygter. Rødkløverregeringen kan meget hurtigt blive nødt til at stifte gæld i et helt uansvarligt omfang. Og så vil vi hurtigt bevæge os hen mod den økonomiske afgrund, som vi lærte at kende og frygte under den forrige socialdemokratiske finansminister.

Vi er i Venstre blevet anklaget for at skjule vores politik. Det er en helt ny fornemmelse. Dem der anklager os for tavshed er endda de samme politikere, som for kort tid siden beklagede sig over det, de kaldte Venstres ulidelige trang til at markere sig og fremsætte stærkt holdningsprægede synspunkter. Venstres politik er ingen hemmelighed. Heller ikke når det gælder beskæftigelse, skatter og offentlige udgifter. Det fremgår af, hvad jeg netop har sagt. Venstre ønsker stærkere vækst i den private sektor end i den offentlige. På den måde kan vi lette skattebyrden for alle danskere: for de privat ansatte, for pensionisterne, men så sandelig også for de offentligt ansatte! Der er grundlæggende intet nyt i denne Venstre-strategi. Det er den politik, vi gerne ville have gennemført, mens vi var i regering. Men det var kun i enkelte perioder, at Folketingets flertal var med os. Når Venstre får mulighed for det, vil vi sætte det mål, at de offentlige udgifter skal holdes nogenlunde konstante. Der vil altså ikke blive tale om drastiske nedskæringer. Der skal blot være tale om, at den offentlige sektor må klare sig i *cii vis* periode med uændrede ressourcer. Det er for øvrigt betingelser, som mange danskere har måttet og har kunnet leve med. Med et uændret offentligt udgiftsniveau vil mulighederne for vækst i den private sektor blive tilsvarende større. Der vil blive mulighed for at nedsætte skatterne i takt med væksten i

samfundsøkonomien. Der vil blive mulighed for et øget privat forbrug og for tusinder af nye arbejdspladser i erhvervsvirksomhederne. Kan det lykkes at holde fast i en sådan tilbageholdende offentlig udgiftspolitik i blot fem år, vil resultatet blive både mærkbart og positivt. Forestiller vi os en beskeden vækst i samfundsøkonomien på 2 pct. om året, vil der efter fem år blive med end 50 mia. kr. til rådighed til f.eks. at formindske statens underskud eller til at øge befolkningens købekraft. Det eneste krav, som denne politik stiller, er at vi skal økonomisere med ressourcerne i den offentlige sektor. Vi skal prøve at give borgerne en bedre service uden at bruge flere af deres penge.

Venstres økonomiske politik er langt fra hemmelig. Den vil heller ikke føre til en blodig beskæring af den offentlige sektor. Venstres politik er faktisk så let fattelig, at alle regeringens ministre burde kunne forstå det - hvis de altså vil. For grundlæggende er der tale om en holdningsforskel mellem Socialdemokratiet og Venstre, en forskel mellem to samfundsopfattelser. Jeg tror, at dette bliver det afgørende tema, når vi forbereder os på det næste valg: Hvilken slags samfund ønsker vi? Et andet aktuelt politisk emne i dagens Danmark er vores forhold til udlændinge. Foreløbig har krigen i det tidligere Jugoslavien fået flygtningeproblemerne til at vokse eksplosivt over hele Europa. Men der er grund til at minde om, at flygtningepresset hurtigt kan mangedobles, i betragtning af de mange andre krige og kriser, der lurder rundt om Europa og Europa. Det har samtidig ført til fornyet pres i debatten om vores forhold til udlændinge, både indvandrere og flygtninge. Spørgsmålet om, hvordan man skal forholde sig til mennesker, der flygter fra forfølgelse, har fået en særlig aktualitet i år, hvor vi markerer 50-året for de danske jøders flugt. Og jeg kunne have lyst til at læse et par linier fra en efterskrift, den jødiske forfatter Shalom Asch har skrevet til rektor Aage Bertelsens klassiske bog "Oktober 43": "Ingen europæiske nation har reddet flere af sine jøder end Danmark, for praktisk talt hele den jødiske befolkning blev bragt i sikkerhed. Danmarks "jødiske Dunkirk" ville have været umuligt, hvis ikke alle grupper af samfundet havde taget del i den med ildhu og lidenskab, og hvis man ikke havde været besjælet af den ånd, der kommer til orde hos en af aktionens helte, en københavnsk taxachauffør. Da Aage Bertelsen spurgte, om han kunne regne med hans hjælp, svarede han:

Det er OK - jeg kender ikke meget til jøder, men det strider sgu' mod min religion og moral, at man jager mennesker, som om de var rotter. Anekdoter - og udsagn der - rummer alt, hvad vi føler er det bedste i den danske folkekarakter: En tro på, at det enkelte menneske kan udrette noget, og at det

enkelte menneske har et ansvar for sin næste. For sin nabo. Uden smålig skelen til, om naboen måske er lidt mørkere i løden, går med kalot og holder fri om lørdagen. Men vi kommer ikke uden om, at den problemstilling vi står overfor i dag, er mere kompliceret, mere omfattende - mindre overskuelig. Vi har et voksende globalt problem, hvor mennesker flygter fra overbefolkning og økonomisk og økologisk nød. Hvor de tekniske muligheder for at rejse fra den ene del af Verden til den anden er næsten grænseløse. Og hvor mennesker fra hele Verden naturligt søger derhen, hvor mulighederne er - og hvor spisekamrene er fulde. Det er et problem, som vil vokse eksplosivt i de kommende år. Og hvor Europa er et naturligt mål for et voksende befolkningsoverskud i andre verdensdele. Det er oven i dette problem, vi skal tage os al' de flygtningestrømme, som forårsages af den megen ufred og uro i Europa og Verden omkring os. Det understreger, hvor vigtigt det er at holde begreberne klare i diskussionen om vores forhold til udlændinge. Hvor vigtigt det er at skelne mellem krigsramte flygtninge og indvandrere. Selvom det er en afgrænsning, som kan være utroligt vanskelig at foretage. Og det understreger også, hvor vigtigt det er at se problemerne i en international sammenhæng. Et lille og udviklet land som Danmark kan ikke have regler, der er markant mere åbne og liberale end de regler, der gælder andre steder. Hvor gerne vi end ville. Ufreden både i det tidligere Jugoslavien og andre steder har medført, at der nu opholder sig et stort antal flygtninge og asylsøgere her i landet. Der er også gennem årene indvandret et antal udlændinge til Danmark. Det giver uundgåeligt en lang række praktiske problemer, når de fremmede skal indrette sig og finde ud af at leve sammen med danskerne. Der er tale om politiske problemer, som selvfølgelig skal løses.

Danskere er ikke et racistisk folk. Vi er åbne mennesker, ikke fjendtlige overfor fremmede. Men danskerne forlanger, at politiske problemer bliver løst. Også når de vedrører udlændinge. Når der er så stor utilfredshed i befolkningen med hensyn til spørgsmål omkring udlændinge, så skyldes det den totale mangel på lederskab og initiativ, som først og fremmest Socialdemokratiet og det radikale venstre har udvist i disse spørgsmål - både, da partierne var i opposition og nu, hvor de er i regering. Særlovgivningen om palæstinenserne står som en skamstøtte over disse partiers opførsel. Man skal holde hovedet koldt - og hjertet varmt. Det har været udgangspunktet, når vi i Venstre gennem en årrække åbent har diskuteret udlændingespørgsmål som ét blandt mange andre aktuelle spørgsmål. For jeg vil gerne understrege, at i Venstre har vi haft denne debat længe - og vi siger det samme i dag, som vi har sagt hele tiden. Venstres

holdninger er klare:

Vi mener, at det er afgørende vigtigt for overhovedet at tage fat på problemerne at man husker og forstår, at der er to grupper udlændinge i Danmark: flygtninge og indvandrere. Når det gælder indvandrere, mener vi ikke, at der er basis for yderligere indvandring til Danmark. Men de mennesker, der for få eller mange år siden er kommet til Danmark, og som har ophold her, skal kunne tage del i livet i det danske samfund på linie med danske statsborgere: Med de samme rettigheder og de samme pligter. Til gengæld mener vi, at der skal stilles krav til indvandrere om, at de skal lære dansk og på anden måde aktivt forsøge at blive selvhjulpne i det danske samfund. Det er en forudsætning for, at de kan nyde godt af det danske samfunds goder. Reglerne om familiesammenføring er strammet i forhold til tidligere. Derfor er problemet ikke nær så stort, som det var før. Men det er stadig nødvendigt at stramme reglerne. Naturligvis skal der ikke siges helt stop for familiesammenføringer, og der skal heller ikke være for firkantede og snærende regler, bl.a. fordi man ikke må splitte familier, som allerede er etableret. Men vi mener ikke, at indvandrere ligefrem skal have et retskrav på familiesammenføring.

Reglerne om familiesammenføring må ikke kunne bruges til omgåelse af indvandrerstopet. Der er pro-forma ægteskaber og arrangerede ægteskaber et særligt problem. Vi mener også, at tilladelser til familiesammenføring med bl.a. forældre, skal forudsætte reel evne og villighed til at forsørge. Når det gælder flygtningeproblemerne, vedstår vi os fuldt ud de internationale konventioner om bistand til flygtninge, som Danmark har tilsluttet sig. Danmark skal selvfølgelig bidrage til at afhjælpe verdens flygtningeproblemer. Og som et af verdens rige og frie lande påhviler der os en særlig forpligtelse. Som udgangspunkt mener vi, at flygtninge skal hjælpes gennem midlertidige ophold i geografisk og kulturel nærhed af deres hjemlande, indtil de kan vende tilbage. Forhåbentlig kan både EF og FN komme til at spille en større rolle i disse bestræbelser. Da Venstre havde regeringsansvaret, gjorde vi en stor indsats for at skabe bedre internationalt samarbejde om at samle indsatsen i de regioner, hvor flygtningeproblemet opstår. Jeg har selv gentagne gange rejst spørgsmålet i FN, første gang for præcis 7 år siden på FN's generalforsamling. Men - naturligvis kommer der også flygtninge til Danmark. Her må det være udgangspunktet, at de opholder sig her midlertidigt, indtil de kan vende hjem igen. Mens de opholder sig i Danmark skal vi forsøge at skabe rammer for dem, der giver dem mulighed for at leve en indholdsrig tilværelse. De bør så vidt muligt selv have

ansvaret for deres dagligdag, for undervisning af deres børn osv. Også når det drejer sig om asylcentre eller flygtningelandsbyer, bør flygtningene selv kunne påtage sig ansvaret for madlavning, rengøring osv. De skal ikke gøres til passive klienter i et dansk behandlermiljø. Det er ødelæggende for dem selv. Og så er det forresten rasende kostbart. Tænk, hvor mange mennesker der kan hjælpes i deres egen region, for hvad det koster at yde bistanden i Danmark. Det er vigtigt, at indkvartering af flygtninge sker i forståelse med lokalsamfundene. Derfor er der grund til at påskønne det arbejde, der mange steder gøres for at inddrage lokale foreninger og lokale politikere i bestræbelserne for, at flygtningenes ophold ikke blot sker med så få gnidninger som muligt i forhold til lokalbefolkningen, men måske ligefrem kan føre en række positive oplevelser med sig for flygtninge og danskere. Vi så forleden på TV, hvordan det ved Ringkøbing var lykkedes at få en flygtningelandsby til at fungere på denne måde. Den slags eksempler skal vi ikke glemme, når vi hører om de steder, hvor der er vanskeligheder.

For naturligvis er der vanskeligheder mange steder. Nogen har svært ved at falde til. Men lige så lidt som vi accepterer kriminalitet udøvet af danske borgere, lige så lidt accepterer vi kriminalitet udøvet af udlændinge. Der skal der ikke være tvivl. Selvom man er flygtning, skal landets love overholdes, når man opholder sig her. Og der skal ikke være tvivl om, at hvis asylsøgere misbruger vores gæstfrihed, f.eks. til at udøve organiseret kriminalitet, så må de forvente at blive udvist. Men nu skal man i øvrigt i debatten om udlændinge hele tiden prøve at holde styr på proportionerne. Det er jo en kendsgerning, at i international sammenligning bor der forholdsvis få udlændinge i Danmark. Vi skal lade være med at puste problemerne urimeligt op. Det synes jeg ikke, man levede op til på Socialdemokratiets kongres for tre uger siden, som ifølge referaterne stort set kun handlede om problemer med udlændinge - som derfor helt kom til at overskygge, at vi har 350.000 ledige danskere. Jeg synes, man får en dårlig smag i munden, når Socialdemokratiet efter års tavshed nu pludselig viser den form for interesse for udlændinge-problemer - lige op til kommunevalget, og efter at have fået nogle dårlige men i meningsmålinger, som Socialdemokratiets formand omgående tolkede som udtryk for befolkningens bekymring over udlændinge-problemer. Det tror jeg ikke, han har ret i. De tal skyldes snarere bekymring over de store problemer omkring arbejdsløsheden og samfundsøkonomien - og den svigtende tillid til det lederskab, Socialdemokratiet tilbyder. Men nu hængte man det hele op på udlændinge-problemerne. Socialdemokratiets formand søgte syndebukke - udenfor sin egen kreds. Det giver Socialdemokratiet et troværdighedsproblem,

for der er mange mennesker, som husker partiets indsats i de mange år, det var i opposition, og hvor det blokerede for den opstramning af dansk udlændingelovgivning, som var nødvendig efterhånden som Verden ændrede sig. Nu vender man pludselig på en tallerken, fordi man er bange for kommunevalgene og meningsmålingerne. Men har Socialdemokratiet virkelig ændret holdning til problemerne? Var det bare rent drilleri, når partiet år efter år lod sine ordførere spænde ben for en fornuftig lovgivning - og gennemtvunge særlovgivning for smågrupper, der begik selvtægt? Gælder der ét retssyn i Tamil-sagen - og et andet,

når det er en socialdemokratisk borgmester i Hvidovre, der bøjer loven? Er det hele bare én stor klam socialdemokratisk politisk fidus? Disse spørgsmål står tilbage efter Socialdemokratiets kongres. Det er ulykkeligt, at udlændings spørgsmål på denne måde gøres til et stykke indenrigspolitisk taktik - et instrument i kampen for magten - uden hjerte og holdninger. Og det kan føre til den farlige misforståelse i fanatiske og racistiske smågrupper, at der er folkelig opbakning til de fremmedhadske aktioner, vi desværre også har oplever på dansk jord. Det er der ikke. I hele perioden efter Den anden Verdenskrig har vi i Danmark sørget for, at vores børn ikke måtte være uvidende om de ufattelige tragedier, som jøder og andre folkeslag blev udsat for krigen. Oplysning om tragedierne måtte og skulle have den positive virkning, at de forhindrede lignende tragedier i fremtiden. Vi har i familierne og i skolerne opdraget vores børn til at forstå, at det allermest fundamentale i tilværelsen er respekten for andre mennesker og for det enkelte menneskes frihed. At alle mennesker er ligeværdige - uanset deres nationaliter, religion eller hud farve. Alle tendenser til agitation mod mennesker baseret på deres nationalitet eller race har gennem årtier været bekæmpet og fordømt af stort set alle danskere. Sådan skal det også være fremover. Derfor skal der her fra Venstres landsmøde lyde en appel til alle danskere om at bekæmpe selv den mindste tendens til racisme eller fremmedhad, når eller hvis de møder den. For det er faktisk uhyggeligt at høre, at der er mennesker i Danmark, der kan berette, at de møder den lille racisme. Det kan være tilråb på gaden eller grafitti på husmurene. Og kender vi ikke allesammen det ret udbredte fænomen, at samtaler krydres med små smarte bemærkninger af racistisk tilsnit. Er det ikke, som om det mange steder - også i det såkaldt "gode selskab" - i stigende grad er blevet acceptabelt at lufte småracistiske holdninger, sådan "i al uskyldighed"? Her må man som god liberal sige fra. Også selvom det skaber misstemning i et hyggeligt lag. Slå ned på det. Find Jer ikke i det. For hvis det får lov til at brede sig, at den slags bemærkninger

tolereres uden at nogen siger fra - ja så kan det friste racistiske smågrupper til at tro, at de i det skjulte

har opbakning for deres synspunkter og deres gerninger. Og så har enhver, der har siddet stille, mens grunden blev lagt, pådraget sig et medansvar, når der stikkes ild til et flygtningecenter. Venstre er et frisindet parti. Vi er ikke bange for påvirkninger udefra. Vi ønsker også at Danmark skal løfte sin del af opgaven med hjælpe de mange flygtninge. Derfor skal vi også være med til at sige fra, når debatten kører af sporet. Det praktiske arbejde i udlændingepolitikken foregår først og fremmest i kommunerne. Og vi kan glæde os over, at rigtig mange Venstrekommuner har fået godt fat om løsningen af de problemer, der nogen steder er meget store. Faktisk er der flere Venstre-kommuner, der kunne tjene som gode eksempler på hvordan man i praksis løser problemerne omkring både flygtninge og indvandrere. Nu er det i virkeligheden sådan, at de sociale og økonomiske problemer i forbindelse med udlændinge mange gange er selvforskyldte for de kommuner, hvor problemerne findes. Det er jo helt tydeligt, at de steder, hvor vi oftest hører om problemer er i socialdemokratiske omegnskommuner, hvor en fuldstændig forføjlet boligpolitik nu hævner sig. I mange r opførtes der i omegnen af de største byer alt for mange og for alt for dyre almennyttige boliger. Det var kun socialt belastede danskere og udlændinge, der kunne flytte ind i dem - fordi de kunne modtage offentlig boligstøtte. Og nu må vi så høre de socialdemokratiske kommuner beklage sig over deres selvskabte problemer. I nogle tilfælde er det i øvrigt et spørgsmål, om de problemer, vi hører om, overhovedet skyldes udlændinge. Måske skyldes de i stedet slet og ret dårlig kommunal ledelse. For eksempel tyder meget på, at Hvidovre kommune - der jo har påkaldt sig en del interesse i denne sammenhæng - har misbrugt sine udlændingeproblemer til at dække over en fuldstændig mangelfuld politisk og administrativ økonomisk styring. Skal vi ikke tilbyde alle de socialdemokratiske kommuner, der ikke selv kan løse deres problemer, at de kan få en Venstreborgmester? De kan få to måneder til at overveje tilbuddet!

Under alle omstændigheder: Kommunevalget er et særdeles vigtigt valg for Venstre Venstre er det parti, der ønsker, at beslutningerne skal træffes så tæt på borgerne som muligt. Derfor lægger vi også stor vægt på at opnå et godt kommunevalg, så vi kan få indflydelse på de beslutninger, som vi i Folketinget kæmper for at få lagt ud til kommunerne. Når man undersøger, hvordan det står til i landets kommuner, er det tydeligt, at Venstrefolk gør et godt stykke

arbejde i kommunerne. De undersøgelser af kommunale nøgletal, som vores kommunalpolitiske udvalg netop har offentliggjort, viser - som en god varedeklaration - at der er al mulig grund til at stemme på Venstres kandidater. Den tydelige tale fra kommunernes regnskaber er, at Venstres folk passer godt på borgernes penge og, at det er godt at bo i Venstrekommunerne. Med en aktiv indsats rundt om i kommunerne er jeg sikker på, at snesevis af nye Venstrefolk kan indtage et meget stort antal nyvundne pladser i kommunalbestyrelser og byråd efter kommunalvalget. Ved kommunalvalget skal vi nyde godt af den almindelige fremgang, som Venstre oplever i disse tider, men samtidig skal vores styrke i lokalsamfundene også sætte ekstra styrke på den landspolitiske fremgang. Vi skal kæmpe for, at Venstre øger og konsoliderer sin styrke der, hvor vi traditionelt står stærkt. Men vi har især store forventninger om massiv fremgang i de områder, hvor det tidligere har været lidt vanskeligt for os at slå igennem. Lad os arbejde for, at Venstre vinder et stort antal nye borgmesterposter. Venstre skal igen være partiet gned de fleste borgmesterposter. Jeg vil gerne slutte af med at trække den politiske situation op:

Vi har i dag en regering, der fremfor alt lider af et selvforskyldt troværdighedsproblem. Det har den gjort fra starten. Og det er den, som månederne er gået, kommet til i stadig stigende grad.

Den kom til om ikke i dølgsmål så i hvert fald uden at vælgerne var blevet spurgt. Og forklaringen var ligetil: Hvis vælgerne var blevet spurgt, så ville Danmarks borgerligt-liberale flertal have svaret nej tak. Og nej'et er vokset i styrke lige siden. Regeringens første punkt på dagsordenen var moral. De over 10 års borgerligt liberale regeringer havde - ifølge den daværende oppositionsleder, nu statsminister — haft uorden i moralen, men med hans og Socialdemokratiets magtovertagelse ville vi komme til at opleve nye moralske tider. Sådan lød det. Det er ligesom den tale er forstummet. Og ikke underligt. Jeg behøver ikke opregne listen over 'sager', der ramte Socialdemokratiet som en boomerang - den liste er kendt af alle i denne sal og i dette land. Og deri er ikke pyntelig. Efter det mislykkede forsøg på at tage patent på den gode moral var næste punkt på dagsordenen at bringe arbejdsløsheden ned. Her blev befolkningen belært ørn, at nye koste helt bestemt ville feje meget bedre end de fæle gamle, der jo slet ikke havde interesseret sig for den sag... Nu bliver det ikke i år, arbejdsløsheden går ned. Som vi ved. Men næste år da? På papiret ser det sådan ud. For papir er tålmodigt, som bekendt. Men andet og mere end tahnagi

bliver der ikke tale om. Med arbejdsmarkedsreformen fjerner man simpelthen 38.000 på ledighedsstatistikken, fordi de bliver sendt på orlov eller efteruddannelse eller hvor man nu ellers kan placere dem, så de ikke regnes med i arbejdsløshedsstatistikken. Men danskerne er ikke sådan at føre bag lyset. Vi ved jo godt, at man ikke kommer arbejdsløsheden til livs ved at sende folk på orlov. Med moralen og arbejdsløsheden bag sig var det tid til skattereformen. Nu skal der være skattelettelse til alle. Og når de taknemmelige skatteydere får deres nye skattekort, skal vi bare se, hvordan regeringens opinionstal vil skyde i vejret. Siger i hvert fald statsministeren. Men danskerne ved jo godt, at der ikke bliver nogen skattelettelse.

Hvad vi sparer på den ene konto, skal vi betale mere på den anden — i form af bruttoskat, og nye afgifter på vand, og udgift til vandmåler, og højere licens, og højere benzinpriser, og nye skatter på personalegoder - og hvad regeringens mange, mange medlemmer nu ellers kan finde på ved Fælles anstrengelser. Det er jo heller ikke undgået danskernes opmærksomhed, at statens under skud er stærkt stigende — selvom vi endnu ikke har fået den fulde sandhed. Og det er jo ikke ligefrem opskriften på skattelettelse. Regeringen undervurderer befolkningens forståelse for økonomiske sammenhænge. Det er, som om den har glemt, at det er en dansker, der har formuleret en af de vigtigste økonomiske læresætninger - nemlig Storm P.: Intet kommer af intet — undtagen lommeuld. Familien Danmark ved udmærket godt, at der er kun én vej til lavere skatter. Det er en nedskæring af de offentlige udgifter. Man sparer nu engang ikke op ved at stifte gæld. det gælder for den enkelte, og det gælder for staten. Og danskerne har lært lektien. Vi tager ikke penge ud af banken eller optager lån for at købe en ny sofa, bare Fordi statsministeren siger at vi skal. Vi ved, at gæld skal betales tilbage — og vi ved, at gæld skaber utryghed og ufrihed. Vi klarer os med den gamle XX. Man kunne ønske sig, at regeringen ville gøre det samme. Men regeringen har andre strenge på buen, når vælgerne skal lokkes til, i den tbrgangiie uge hørte vi, at nu gælder det retssikkerheden. Og det siger det parti - eller måske snarere de partier der år ud og år ind med det såkaldte 'retspolitiske flertal' har sørget for, at befolkningens krav om, at der blev taget mere hensyn til ofre end til forbrydere, aldrig er blevet opfyldt. Men nu er signalerne ændret. Siger de. Og det vil de så have vælgerne til at tro. Men sporene skræmmer, og troværdigheden er ikke sådan at få på plads. Og retssikkerheden har det stadig ikke for godt. Og på det sidste har så Socialdemokratiet taget hul på den flygtninge- og udlændingedebat, som partiet har stillet sig hindrende i vejen for den sidste

halve snes år. Det er en mærkelig forestilling, inspireret ikke af behovet for at få en debat om dansk udlændingepolitik, men af bekymring over vælgerflugt og af ulovlige handlinger i en socialdemokratisk ledet kommune. Også på det punkt har Socialdemokratiet et alvorligt troværdighedsproblem. Vi har ikke brug for 'flygtningevalg' - hverken kommunalt eller landspolitisk. Men risikoen for at vi får det er stor. Og ansvaret for det er statsministerens. Venstre har gjort klart, hvad vi vil på dette område. Der er ting som skal ændres. Det bør ikke ske i en valgkamps ophedede atmosfære. Men gøres skal det. Og det har ventet længe. Vi ved, at vi skal have kommunevalg til november. Jeg tror, valgene vil få et resultat, som tvinger regeringen til at udskrive folketingsvalg før den har tænkt sig at gøre det - længe før. Venstre vil byde det velkommen. I et demokrati er det ingen skade til at spørge vælgerne om, hvilken regering de vil have - og de er ikke blevet.

Vi ved, vi skal samarbejde med andre partier efter et valg. Vore muligheder for at få Venstres ideer igennem er større, desto stærkere vi står. Derfor appellerer vi til vælgerne om at give os den fornødne styrke til at gennemføre den borgerligt-liberale politik, som Danmark har brug for – nu mere end nogen sinde.

Kilde

Fra prof. Robert Klemmensens private samling

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Den kolde Krig 1946-1989, EU, Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/uffe-ellemann-jensens-tale-ved-venstres-landsmoede-1993>